

Внутрішній контроль публічних закупівель: форми і значення

Рагуліна Анастасія,

здобувач вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

***Анотація:** наведено особливості та призначення внутрішнього контролю публічних закупівель у розрізі його основних форм*

***Ключові слова:** публічні закупівлі, контроль, внутрішній контроль, ефективність*

Внутрішній контроль публічних закупівель – це блок організаційно спостережливих заходів, правил розроблених установою для забезпечення дотримання законодавчих норм, ефективного використання бюджетних коштів під час розрахунків з постачальниками та підрядниками, досягнення пріоритетних цілей публічних закупівель та вимог щодо діяльності підрозділів внутрішнього контролю. Внутрішній контроль публічних закупівель здійснюється безпосередньо керівником, головним бухгалтером та безпосередньо фахівцем з публічних закупівель – уповноваженою особою відповідної установи.

Метою внутрішнього контролю публічних закупівель є дотримання норм законодавства, раціонального планування витрат бюджетних коштів за оперативного постачання товарів, робіт, послуг, та виконання умов підписаних договорів. Керівник установи, підприємства, організації (Замовник) організовує та забезпечує здійснення внутрішнього контролю, керуючись основними [1-2] та іншими нормативно-правовими актами, своїми розпорядчими документами та регулюючи відносини та відповідальність між заступниками, начальниками відділів та працівниками.

Зважаючи на постійний процес адаптації до нових умов та міжнародних стандартів, яким публічні закупівлі мають відповідати, вимагають від замовників істотного вдосконалення методів роботи, чіткого уявлення мети та змісту щодо проведення внутрішнього контролю за здійсненням публічних закупівель. Тому система внутрішнього контролю є політикою, яка розроблена фахівцем з публічних закупівель та керівником установи сумісно, і спрямована на попередження, виявлення і виправлення помилок та відхилень під час організації та здійснення публічних закупівель, які негативно можуть впливати на результативність досягнення поставленої мети та неефективного розподілення та витрачання бюджетних коштів. За розпорядженням керівника установи розробляється внутрішня інструкція, яка визначає системність внутрішнього контролю щодо планування річної потреби у закупівлях, вивчення цінового ринку на потреби, які плануються у закупівлях, порівняльний аналіз успішних процедур закупівель та закупівель, які були

скасовані, або розірвано договори на підставі відповідних рішень, системність розрахунків з постачальниками, аналіз оскарження та підстави скасування закупівель.

Внутрішній контроль, як і зовнішній, за формами здійснення поділяється на попередній, поточний та наступний. Основні заходи у розрізі форм внутрішнього контролю публічних закупівель у сільських радах нами визначено такі.

Попередній контроль: визначення потреб громади; аналіз фінансових та інших можливостей задоволення потреб; формування плану закупівель; інформаційне, аналітичне та професійне забезпечення закупівель; аналіз основних можливих постачальників; врахування проблем та помилок попереднього періоду закупівель; аналіз сучасної практики оскарження та рішень органів контролю; контроль змін у законодавстві; розподіл обов'язків; організація внутрішнього документообороту; висвітлення інформації на громадське обговорення.

Поточний контроль: контроль документального забезпечення, дотримання принципів закупівель, дотримання строків, виконання рішень, договірної роботи, розрахунків, відповідальності, висвітлення фактичної інформації.

Наступний контроль: аналіз раціональності та виконання плану закупівель; визначення недоліків договорів; аналіз постачальників та виконання ними зобов'язань; аналіз документообороту; аналіз найбільш ефективних закупівель; аналіз причин оскарження та моніторингу закупівель.

На нашу думку, ефективність внутрішнього контролю забезпечується системністю та узгодженістю його форм. А також на ефективність внутрішнього контролю впливають також рівень підготовки кадрів та раціональний розподіл обов'язків відповідно до поставленої мети.

Отже, внутрішній контроль публічних закупівель має забезпечити ефективне виконання його мети – дотримання норм законодавства, раціонального планування витрат бюджетних коштів за оперативного постачання товарів, робіт, послуг, та виконання умов підписаних договорів.

Список використаних джерел

1. Про публічні закупівлі : закон України від 25.12.2015 № 922-VIII; станом на 19 вересня 2024р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.
2. Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для торгівлі замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування: Постанова кабінету міністрів України від 12 жовтня 2022 р. № 1178; станом на 13 вересня 2024р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-%D0%BF#Text>

Abstract: *the features and purpose of internal control of public procurement in terms of its main forms are given*

Key words: *public procurement, control, internal control, efficiency*

Науковий керівник: Чебан Ю.Ю.,
канд. екон. наук, доцент, доцент,
кафедри обліку і оподаткування